

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: מתנת ההודאה

פרשת וישב

בס"ד | גיליון מס' 260

כיצד פנקס צפוף הביא למהפך נשימתי?

להודות ולהלל! (מתוך 'על הניסים')

כל מה שכדאי לעשות כדי להשפיע את הישועות האלה בחיינו - הוא להתחבר למשמעות הקסומה של חנוכה, למהותם של ימים אלו. 'קבעו ועשאו' לימים טובים בהלל והודאה' - אומרים חז"ל, חושפים את מהותם של הימים. בדברי חז"ל אלו גילה הרה"ק בעל ה'שפת אמת' זי"ע משמעות עמוקה, שכדאי כל כך לדעת:

חז"ל קבעו את הימים האלה לימים טובים, ימים של ישועות, ימים של גילוי חסד הבורא, ימים בהם הבורא מחולל ניסים, לא רק בשנה ההיא, אלא בכל שנה ושנה. אולם הדרך לזכות בנסים ובישועות הללו, היא להיות בהלל והודאה - להתחבר להודאה, לשורר את התודה, להציף את הלב בהוקרה לבורא עולם. זוהי המהות של חנוכה, וזו הדרך להתחבר לימי החנוכה, ולזכות בשפע אורם הקסום, ובישועות הרבות שימים אלה נושאים בכנפיהם.

כי ככל שנשקיע מחשבה בהודאה, ככל שנתבונן בחסדי הבורא עימנו בכל יום ויום, ככל שנחשוב ונפרט את הטובות הרבות שגומל עימנו ה', ונציף את עצמנו בהודאה נרגשת על כולן - כך נזכה לראות כי מתוך ההודאה הזו נפתח הפתח הניסי, ודרכה בורא עולם משפיע לנו ישועות, משנה את חיינו לטובה, גואל אותנו מכל קושי ומציעד אותנו לחיים מוארים ומאושרים!

אחים יקרים, השבוע הקרוב זה הזמן, זו העת. זה הזמן לתפוס יוזמה, להתבונן, לחשוב, לומר ואף לרשום את חסדי הבורא עימנו, אלה הפשוטים, השגריים, שנעשים עימנו מדי יום. וככל שנעשה זאת ונשקיע יותר אנרגיה ומעש בכך - כך נזכה לעוד הרבה סיבות להודות לאבא שבשמים על חסדיו הטובים עימנו!

טיפול מקורי לבעיות נשימה...

כשהיתה בת ארבע בלבד, כל זה התחיל. וכשאנו אומרים 'כל זה', אנו מתכוונים לסיט המתמשך, אימת הבלהות של כל הורה, כשמתגלות בעיות נשימה אצל בתו הצעירה. 'בעיות נשימה', הן שם כולל למגוון רחב של תקלות במה שחיי כולנו תלויים בו, מין מחלה משונה כזאת, שביים יום כמעט אינה משפיעה, אולם כל התפרצות שלה - היא סכנת חיים מוחשית.

כך למשל, באמצע הלילה, עלולה הילדה להתעורר מתוך התקף שיעול נורא, ולהתחיל לפרסם ממש. באמצע טיול שנתי, לפתע פתאום היא יכולה להתיישב על אבן, ולהתחיל להתנשף בחוזקה תוך שאינה יכולה להתקדם ולו צעד אחד. וכן הלאה, בעיצומה של מסיבה או סעודת שבת, שמחה משפחתית או הכנת שיעורי בית - לכל רגע נלווית משמעות מעוררת פלצות, אולי עכשיו יבוא התקף שיעצור את נשימותיה של הילדה, מי יודע אם לזמן קצר או לנצח...

מטבע הדברים, ההורים וגם הילדה מצויים במגוון רחב של מיכשור ועזרי נשימה, שמוכנים לכל עת צרה שלא תבוא. הבעיה היא שעת הצרה הזו כן באה, ובאה בגלים הולכים ותכופים, משבשים לגמרי את שגרת חייה של הילדה והוריה, מאיימים על כל תוכנית או אירוע, הורסים את איכות החיים, ומציבים סיכון תמידי של סכנת חיים! ההורים עשו הכל למען הבת, התרצוץ עמה מרופא לרופא, ממכון למכון, מטיפול טבעי אחד למשנהו, אולם התקפי הנשימה הלכו והתרבו, נעשו ארוכים יותר, תדירים

בהתרגשות אין קץ ובשמחה חובקת לבבות, אנו ניצבים ועומדים רגע לפני כניסתנו לימים המאירים והמשמחים, המרוממים והמרגשים, ימי החנוכה. בעיני רוחנו צופים אנו בשלהבות המרצדות מהפתילות המבצבצות מכוסיות השמן, את אוזנינו מענגות נעימות 'מעוז צור' ושירת 'על הניסים' נרגשת, ובאפינו כבר עולה ריח הסופגניות המקפצות בשמן, משמיעות קול פצפוף עליז. ימי החנוכה כבר כאן, משרים עלינו את אוירתם השמחה, ממלאים את ליבנו באושר והודאה.

מתוך הבנה על גודל הנס שנעשה לאבותינו בימים ההם בזמן הזה, מתוך התבוננות על רחמי של אבא שבשמים עלינו כאשר הצר היווני הציק לנו, מתוך מיקוד מבט אל הנס הנפלא במסגרתו חלשים הביסו גיבורים ומעטים ניצחו רבים - גואה בלבנו של כל יהודי התודה לה', והוא נרגש לנצל את ההזדמנות להודות לבורא עולם על חסדיו עימנו בכל עת.

כי כאשר ניצבה קבוצה קטנה של יהודים חלושי גוף מול לגיונות משוריינים - רק נס שמימי הביא לנצחונם של הראשונים ולמפלתם של האחרונים. והנס הזה לא היה נס חד פעמי, אלא הוכחה ניצחת על כך שאנחנו בניו האהובים של בורא עולם, שהפך את מערכות הטבע, שינה את התוצאה ההגיונית, הוביל את הקרבות באורח ניסי - בדרכנו לניצחון כה גדול ומופלא!

כלומר, חנוכה לא היה נס לשעתו, מקרה יחיד ונדיר. חנוכה הוא ההוכחה, שיהודי לעולם אינו ניצב בצרתו לבדו, אלא שבכל עת ובכל שעה, מול כל קושי וכנגד כל התמודדות, ידו של בורא עולם איתנו שבשמים עמו, מחזקת אותו, תומכת בו, ומובילה ליציאתו מאפילה לאורה ומחושך לחיים מוארים ושמחים. חנוכה הוא דוגמה ומשל לכך שגם כשהסיכויים נראים אבודים או כשההגיון אומר שלא ניתן להיחלץ מצרה - עדיין בורא עולם הופך עולמות למען כל יהודי, מושד את מערכות הטבע עבורו ולטובתו.

לפיכך, הרה"ק בעל ה'חידושי הרי"ם' זי"ע מגלה, ששעת הדלקת נרות החנוכה היא עת רצון, בה כל יהודי יכול להיגאל מצרותיו, לצאת מן החושך אל האור, להינצל מיצריו וממיצריו. כי חנוכה אינו משהו שהיה פעם, סיפור היסטורי מעניין. חנוכה הוא הצצה למהלך שמימי עצום, שמוכיח כי יהודים אינם תלויים במערכות הטבע, בסיכויים או בהגיון. חנוכה מעיד שאצל יהודי הכל אחרת, כי יש לו אבא שבשמים, כל יכול, שהופך את העולם למענו!

והרי מי מאיתנו אינו זקוק לעתים ל'נס חנוכה' אישי, פתח שמימי להתגבר על צרותיו ומכאוביו. יש יהודים שסובלים מבעיות בריאות, אחרים ממתינים לשמחות - אם להקמת ביתם או לשמיעת קול צהלת ילדים. יש מי שכבר זכו בילדים אבל הנחת מהם עודה מתעכבת ואינה באה..., וכולנו נלחמים מול יצר אכזר וחסר עכבות, שמאפיל על חיינו.

חנוכה הוא הזדמנות להבין ולהתבונן, שגם אם הקושי גדול, מאיים, מכביד או מכאיב - הרי אבא שבשמים יכול ליצור נס עבורנו, כפי שעשה לאבותינו בימים ההם בזמן הזה. חנוכה הוא 'יריד הישועות' השנתי, כי בתוככי השלהבות המרצדות טמון המסר שיש לנו אבא גדול וחזק שהופך עולמות ומשנה סדרי עולם, והוא עושה זאת, למעננו, עבורנו!

יותר, מסוכנים יותר ומסובכים יותר. הם ניסו צמחי מרפא, תרופה חדשנית, ואף קיימו את עצת המומחה ושלחו את הבת לאריזונה שבארצות הברית - שם האוויר יבש במיוחד, אולם גם זה לא עזר. שהות של 3 שבועות באריזונה העניקה שבוע שקט, כשמיד לאחריו התברר כי בעיות הנשימה עודן כאן, הולכות ומחמירות.

עשור קשה מנשוא עברו על ההורים והבת, ועתה היא כבר כבת 14 שנים, בוגרת ומבינה. ודווקא אז, ביום מן הימים, חל מהפך פתאומי:

לפתע פתאום, אין בעיות נשימה, אין התקפי שיעול, אין כל בעיה. היא פשוט נושמת כאחד האדם!

ביום הראשון זה היה פלא, ביום השני - פלא כפול, וביום השלישי - כבר החלו בני המשפחה לדון באפשרות שאולי הבעיה נפתרה, רק מי יודע איך קרה פלא שכזה? הם פנו אל הרופא, והרופא אישר את שהרגישה. הממצאים השתנו, משהו החל לתפקד כרגיל, גם התוצאות הרפואיות השתנו באורח נס. כיצד זה קרה?! - ביקש הרופא לדעת.

ואז, פתחה הנערה את סגור לבה, וסיפרה כי חומר קריאה שנקלע לידיה סיפר על מעלת ההודאה, ועד כמה יהודי - אם הוא זוכה - הרי הוא מודה על כל נשימה ונשימה. הדברים עשו בליבה חריש עמוק, היא החליטה כי מאותו יום, תחל לכתוב מדי ערב בפנקס מיוחד את חסדי ה' אתה ונפלאותיו עמה באותו יום, תודה עליהם מקרב לב קודם שתעלה על יצועה.

ערב אחר ערב, כשנערכה לשנת הלילה, ישיבה הנערה ורשמה בכתב יד צפוף את חסדי ה' יתברך. היו ברשימה חסדים נדירים שנראים לעינינו 'גדולים' - לצד חסדים רגילים שנראים לעינינו 'קטנים', הנה, ה' החזיר לה את הנשמה בשבע ועשרה בבוקר. היא הצליחה לקום מהמיטה. חוותה התקף נשימה - והצליחה לנשום. היה ממרח טעים בבית למרוח על הסנדוויץ'. היא הגיעה לבית הספר בזמן. אורות הרמזורים התחלפו לירוקות לקראתה. עוד התקף - ויצאה ממנו. וכך הלאה...

כך מדי ערב, יום אחר יום, ישיבה ורשמה בפנקסה רשימה הולכת ומתארכת של חסדי ה' ורחמי עמה, והודתה עליהם בפה מלא ובכל פה. הרשימה הארוכה ריגשה אותה, הציפה את ליבה ברגשות תודה - עד שההודאה לה' הפכה ממשימה לתוצאה מתחייבת, משליחות למשהו שקורה כמעט מעצמו. כי כשמתבוננים בחסדים הרבים, כשמבינים כמה טוב ה' גומל אתנו - כל לב מתרונן בשירת תודה לבורא עולם!

ביום הארבעים ואחד בו היא מתיישבת לכתוב בפנקסה, התבוננה בסדר יומה, ולהפתעתה גילתה כי ההודאה השתלמה. היום היה שקט, שקט לגמרי מכל התקף, היא נשמה ככל האדם, כל בעיות הנשימה מהם סבלה - פשוט לא היו היום, התאדו! לפיכך, כבר בשורה הראשונה, רשמה באותיות גדולות: 'היום, תודה מיוחדת להשם על שנשמתי לרווחה, לא היה כל התקף וכל בעיה, נשימתי היתה סדורה כאחד האדם!'

אבל זה לא היה רק ביום הזה. כך היה גם ביום שלמחרת, וביום שאחרי, ועד סוף השבוע, וגם בשבוע הבא. הפלא ופלא! בעיות הנשימה נעלמו כלא היו, חלפו ובטלו לחלוטין!

עתה, כשהדבר הוכח רפואית והכל שואלים איזה טיפול ייחודי עשתה, הסבירה הנערה: 'זה לא טיפול חדשני, זה דווקא טיפול עתיק יומין. להגיד תודה לאבא שבשמים על כל נשימה ונשימה - ואז כל בעיות הנשימה נעלמות!'

את הסיפור סיפר המשפיע הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א. הדברים הובאו ב'באר הפרשה' גיליון פרשת ויקהל תשע"ט, והמסר הבוקע ממנו מאיר במיוחד בימי החנוכה:

המשימה שלנו בימים אלה 'להודות ולהלל', היא לא רק שליחות חיים וחובה המוטלת על כל יהודי, היא גם פתח נפלא לפתרון בעיות כה רבות בחיינו. כי כשאדם זוקף את ראשו ונושא את עיניו להודות לאבא - אבא מוכיח לו שיש עוד הרבה סיבות טובות להודות, ויש עוד כמה בעיות שהוא יודע לפתור...

לכולנו יש קשיים נחמדים, בבריאות, בחינוך הילדים, בקיום השגרה השוחקת, בפרנסה, בכל סוג של בעיה. לא חייבים להמשיך להתמודד, אפשר פשוט להודות. ימי החנוכה - מסוגלים ומיוחדים לאמץ את ההודאה לה', להקדיש כמה דקות למחשבה, להתבוננות, לרישום מסודר, להודות בפה מלא מתוך לב נרגש. וככל שנעצים את ההודאה - כך נזכה לראות שרשימת התודות שלנו הולכת ומתארכת, ובורא עולם יעניק לנו עוד שפע של סיבות להודות לו!

משרה שבקעה משירה...

הסיפור הבא הוא סיפור מתגלגל והולך, שעובר כחוט שזור ומרגש בין בתרי גיליונו 'פניני פרשת השבוע'. לתועלת הקוראים, נתחיל בתקציר הפרקים הקודמים:

לפני ארבע שנים, בגיליון מס' 56 - פרשת 'וישב' תשע"ו, הופיע סיפורו של הרב עזרא מזרחי שליט"א, אשר התחזק באמירת 'מזמור לתודה' בשיר ובנעימה כנפסק בשולחן ערוך אורח חיים סימן נ"א, וזכה בישועה. את הסיפור המלא ניתן לקרוא בספר 'פניני פרשת השבוע', חלק א', עמוד תרנ"ה.

את הסיפור קרא הרה"ר ר' ראובן שפירא שליט"א, וקיבל על עצמו את אותה קבלה, לשיר את 'מזמור לתודה' בהתרגשות, לקיים את ההלכה האמורה. גם הוא זכה

בישועה פלאית, אשר סופרה בהרחבה לפני כארבעה חודשים, בגיליון מס' 243 - פרשת 'ואתחנן' תשע"ט. את סיפורו של הרב שפירא קרא יהודי אשר ביקש שלא לפרסם את זהותו מסיבות מובנות, והרי לפניכם סיפורו האיש:

בתחילת שנת תשע"ט, פוטר הלה מהמשרה התורנית בה נשא, שהיתה תואמת למעמדו ובעלת משכורת נאה בצידה. הוא מצא עצמו נטול פרנסה, נטול מעמד, ללא הכנסה חודשית הנחוצה לו כאוויר לנשימה, וללא הכבוד הרם שהוענק לו בעבר, בהיותו נושא במשרה תורנית נחשבת. הוא חש שהעולם חשך עליו, במשך למעלה מחצי שנה ניסה בכל כוחו להתקבל לעבודה אחרת, חיפש משרה כלשהי - גם אם פחות נחשבת או פחות רווחית - אך מאמציו עלו בתוהו, הוא נותר מחוסר עבודה.

עברו עליו חודשים קשים מנשוא, שאין לתארם. יהודי שכל ימיו היה עסוק, משכים קום, מגיע לבצע עבודה נחשבת, זוכה בכבוד רב ובמשכורת נאה - ומוצא עצמו מובטל בביתו, ואם לא די בזאת - גם איש אינו מתעניין בו. הוא גם לא רצה לשתף איש במצבו, הבושה היתה גדולה, הוא חשש שהדבר יתגלה בחיק המשפחה והידידים, אשר לבטח כבר מתלחשים מאחורי גבו ונדים לו ברחמים, ועדיין מציגים בפניו כאילו אינם יודעים מהנעשה...

הוא חשב והרהר, כי לבטח לקראת סוף שנת הלימודים, בתקופה בה נערכים חילופי משרות ומשמרות במוסדות השונים, לבטח משהו יתקשר, יציע לו עבודה, יחשוב עליו, ימליץ עליו. אפס, כי גם תקופת הקיץ, המאופיינת במעברים בין מוסדות חינוך, לא רק שלא הביאה בכנפיה עבודה, היא אפילו לא הביאה הצעת עבודה! פשוט, הוא יושב בבית, ואיש אפילו לא טורח להציע לו עבודה, לדאוג לו לפרנסה, משהו!

וכך הוא מגיע לחודש אב תשע"ט, כשכולם יוצאים לחופשת הקיץ, עוד שבועיים ישובו ללימודים, והוא עודו באותו מעמד עלוב, מפוטר, מובטל, נטול פרנסה, ונטול מעמד. בשלב הזה התגלגל לידיו גיליון זה - שכאמור הופיע בעיצומו של חודש אב, הוא קרא את הסיפור על מעלת ההודאה, ולפתע חלף בו הרהור: 'רגע... אולי מרוב עיסוקי בחיפוש עבודה, שכחתי לגמרי להודות על הקיים... אולי בשל העובדה שאינני מודה מספיק, אינני פותח פתח לסייעתא דשמיא הניתנת למודים להשם!'

על אתר זינק ממקומו, וקיבל על עצמו. כן, הוא יזמר 'מזמור לתודה' בהתרגשות ובנעימה מדי יום, ממחר הוא מתחיל, הוא יתחיל להודות לה' על חסדיו הרבים, יתן לנפשו להתרומם בשירה בעת אמירת 'מזמור לתודה'. אולי כאן טמון המפתח, אולי מכאן בוא תבוא ישועתו.

מה שהפתיע אותו יותר מכל, היה עד כמה חש הקלה, כוחות חדשים ננסכים בו, עוצמה יהודית פושטת באיבריו, כששורר את ה'מזמור לתודה'. כמה חיזוק השרתה עליו התחושה שיש לו אבא, גדול וחזק, שעושה עמו חסדים לרוב, והוא יכול להודות לו עליהם! תמיד היה יהודי מאמין, אבל עתה הוא יהודי מרגיש ומתרגש, והדבר חיזק אותו במאוד מאוד!

בחלוף כמה ימים, לפתע התקשר אליו אחד מידידיו הקרובים, שידע מזה זמן כי הוא מחפש עבודה. הלה מבשר כי נודע לו על ישיבה פלוגית המחפשת משגיח, אך באותה שיחה מדליף לו מיד: 'המשכורות שם טובות, משלמים תמיד בזמן, אבל להתקבל לעבוד שם - זה סיוט. ההנהלה מציבה קשיים בלתי אפשריים, סורקים את המועמדים ברנטגן ממש, מראיינים אותם ואת מכריהם בראיונות מתישים, בקיצור, לא נעים. אם בכל זאת אתה רוצה - תנסה!'

הוא אפילו לא חושב, מתקשר מיד להציע מועמדותו, שלח קורות חיים בפקס. הוא מעיד בפניו שהוא בעצמו כמעט הסתחרר מהמהירות: כעבור שעה קיבל זימון לראיון אצל ראש הישיבה, משם לפגישה מיידית במשרדי ההנהלה, ועוד באותה פגישה החל המו"מ על תנאי השכר. בערב שלמחרת כבר היה חוזה העבודה כתוב וחתום!

כך, תוך כמה ימים, זכה במשרה נחשקת, בפרנסה מכובדת, במעמד גבוה ובשדרוג איכותי בחייו - והכל מכח ההודאה. כל האימונים על הקשיים להתקבל לעבודה - נעלמו לחלוטין, כל התיאורים על המשכורת הטובה - התבררו כמדויקים להפליא... וכך מסכם בפנינו גיבור המעשה: 'מהרגע בו התחלתי להודות - כל מה שהלך הפוך עד אז - התחיל ללכת לקראתי. הכל פתאום עובד לטובתי, להקל עליי, למעני!'

ובכן, המסר הבוקע מפיו של המשגיח הוא ברור כשמש. זו המציאות, ואין כמו ימי החנוכה, הזדמנות שנתית נאותה לאמץ את ההודאה, לקבל על עצמו לשורר 'מזמור לתודה' בהתרגשות, בניגון ובנעימה - כפי שנפסק בהלכה, ולהצטרף למקהלת משוררי 'מזמור לתודה' באשר הם, שסיפור שלישי מני רבים על ישועתם הפלאית - קראתם זה עתה.

בימים אלה, ימי ההודאה, הבה נקבל על עצמנו קבלה טובה זו: לשיר 'מזמור לתודה' בניגון וברגש. זה קורה רק כשמתבוננים בחסד ה', כשמבינים כמה טוב הוא עושה עימנו, כשמחזקים את המבט כדי להודות לו. וככל שנעשה זאת יותר, נודה לה, נשורר לו 'מזמור לתודה', נביע את רגשות ההודאה כלפיו - כך נזכה לראות בחסדו ובישועתו במהרה, ונפרסם את סיפור נס ישועתנו האישית כאן, כדי לזכות עוד רבים להצטרף למקהלת ה'מזמור לתודה' העולמית!